Výročná správa Združenia STORM pri UKF v Nitre rok 2008

...o organizácii

Občianske združenie STORM pri Univerzite Konštantína Filozofa (UKF) v Nitre vzniklo dňa 15. mája 2002 registráciou na Ministerstve vnútra SR.

Je apolitickým a neziskovým združením, ktoré založili študenti Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre.

Rok 2008 bol šiestym rokom aktívnej činnosti združenia v oblasti sekundárnej prevencie drogových závislostí a znižovania rizík spojených s užívaním drog. Pracujeme podľa tzv. harm reduction filozofie.

Hlavným poslaním organizácie je kontaktovať aktívnych injekčných užívateľov drog a osoby pracujúce v sexbiznise v ich prirodzenom prostredí – na ulici. Terénnou sociálnou prácou sa terénni pracovníci snažia minimalizovať zdravotné a sociálne riziká spojené s užívaním nelegálnych drog nielen u svojich klientov, ale aj v ich sociálnom prostredí.

Víziou združenia je zavádzať do systému služieb pre tieto cieľové skupiny také služby, ktoré sú nedostatkové, nedostupné z rozličných dôvodov a zabezpečujú nízky prah vstupu pre ich využívanie, t. j. sú anonymné a bezplatné.

Podľa stanov organizácie je ďalej poslaním združenia:

- prispieť k riešeniu drogovej problematiky. Najmä v oblasti prevencie sekundárnej a terciárnej, s dôrazom na vytvorenie a implementáciu inštitútu prvého kontaktu,
- zoskupovať záujemcov o preventívnu terénnu prácu,
- pripravovať, rozdávať a distribuovať materiály pojednávajúce o prevencii drogových závislostí, HIV/AIDS a infekčných ochorení v cieľových skupinách,

- spolupracovať s medicínskymi, záujmovými, mládežníckymi a občianskymi združeniami, charitou, verejnou a štátnou správou, samosprávou v SR a v zahraničí s cieľom vytvárať optimálne podmienky pre realizáciu projektov združenia.

Najvyšším orgánom združenia je členská schôdza. Správna rada združenia je výkonným a štatutárnym orgánom. Jej predseda je zároveň štatutárom organizácie.

Personálne obsadenie: Predseda: Bc. Andrea Hugáňová
Podpredseda: Bc. Lucia Červeňanová
Člen správnej rady: Zuzana Šťastná

Občianske združenie Združenie STORM pri UKF v Nitre je jednou zo siedmich organizácií na Slovensku, ktoré sa venujú terénnej práci s užívateľmi drog podľa filozofie znižovania rizík spojených s užívaním nelegálnych drog. Okrem nás sú to nasledujúce organizácie:

- Občianske združenie Centrum dobrovoľníctva, Banská Bystrica
- Občianske združenie ODYSEUS, Bratislava
- Občianske združenie Pomocná ruka, Košice
- Občianske združenie PRIMA, Bratislava
- Občianske združenie RISEN, Prešov

Donormi projektov organizácie v roku 2008 boli:

- **Vyšší územný celok Trnava a Nitra**
- **Nadácia pre deti Slovenska, Bratislava**
- **Nitrianska komunitná nadácia, Nitra**
- **Protidrogový fond**
- **Mesto Trnava, Nitra, Sereď**
- **Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre**
- **Nadácia SPP a i.**

Našimi partnermi, vďaka ktorým naše projekty plynule funguje sú:

- Fakultná nemocnica v Nitre – Kožné oddelenie, Psychiatrické oddelenie a spaľovňa,
- Mestská polícia v Nitre,
- Mesto Nitra,
- Občianske združenie Pomoc obetiam násilia, Nitra
- Slovenský Červený Kríž, územný spolok Nitra

- Centrum komunitného rozvoja, Nitra
- Auto Zobor Nitra, s.r.o.
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Nitra
- Mestská polícia v Seredi,
- Svojpomocná skupina Pomaranč, Trnava
- Mestský úrad v Trnave
- Bbraun Medical, s.r.o., Bratislava
- Národné referenčné centrum pre HIV/AIDS, Bratislava
- Centrum pre liečbu drogových závislostí Bratislava

A iní...

Realizované projekty...

"KROK VPRED"

Organizácia celoročne realizuje hlavný projekt s názvom „Krok vpred“, ktorý vychádza z filozofie Harm reduction. Je to súbor takých intervencií, ktoré umožňujú a pomáhajú aktívnemu užívateľovi drog získať pravdivé vedomosti o probléme, motivujú ho k zodpovednejšiemu, menej rizikovému správaniu k sebe a svojmu okoliu a tým k dôstojnejšiemu životu. Mnohými výskumami bolo potvrdené, že je to účinný nástroj na zabránenie vzniku epidémie HIV a iných krvou prenosných ochorení medzi injekčnými užívateľmi drog a inými skupinami s rizikovým správaním.

Pracujeme s aktívnymi užívateľmi drog bez toho, aby sme od nich vyžadovali ukončenie konzumácie drog. To znamená, že abstinencia pre nás nie je jediným akceptovateľným alebo želateľným cieľom. Služby poskytované klientom sú bezplatné a zabezpečuje sa absolútna anonymita klientov.

Projekt bol v roku 2008 realizovaný v troch mestách. V Nitre, Seredi a v Trnave. Personálne je projekt v Nitre a Seredi zabezpečený z kancelárie v Nitre 8 terénnymi pracovníkmi, koordinátorkou a asistentkou. Pracovníci sú študentmi alebo absolventmi prevažne študijného odboru sociálna práca Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. V Trnave

je projekt zabezpečovaný trnavskou kanceláriou, v ktorej pracuje koordinátorka, asistent a 5 terénnych pracovníkov. Všetci pracovníci sú zaočkovaní proti hepatitídam typu A a B a špeciálne zaškolení pre tento typ práce. Organizácia zabezpečuje pravidelné pracovné stretnutia, školenia na aktuálne témy a supervíziu.

Súčasťou terénnej práce je výmena použitých injekčných striekačiek za sterilné systémom n+3 („n“ je počet prinesených použitých injekčných striekačiek, môže ním byť aj „0“), ich následný zber a likvidácia v spaľovni infekčného odpadu Fakultnej nemocnice v Nitre. Za rok 2008 to predstavuje 63.031 ks. Ďalej distribúcia zdravotníckeho materiálu – alkoholové (56.276 ks) a suché tampóny (37.303 ks), filtre (32.817 ks), kyselina askorbová (6.994 ks), injekčná voda (11.282 ks), prezervatívy (4144 ks) a škrtidlá (95 ks). Osobám pracujúcim v sexbiznise špeciálne distribuujeme lubrikačné gély (470 ks), hygienické vreckovky (674 bal) a vreckovky na intímnu hygienu (483 ks) a tiež rukavice (1.610 ks).

Terénni pracovníci klientom distribuujú informačno-edukačné letáky, ktoré sú pripravované organizáciou s tematikou napr. o: krvou a pohlavne prenosných ochoreniach, rizikách injekčnej aplikácie drog, novinkách v legislatíve a pod. Dôležitou službou je aj prvokontaktné sociálne a zdravotné poradenstvo (49x). Terénnu prácu vykonávajú vždy dvaja terénni pracovníci pravidelne v dohodnutých časoch a miestach okrem štátom uznaných sviatkov. Terénna práca sa v jednotlivých mestách vykonávala nasledovne:

V Nitre - pondelok a vo štvrtok vo večerných hodinách (17:00 – 20:00)

V Seredi - v utorok a v piatok vo večerných hodinách. (18:00 – 21:00)

V Trnave – v pondelok a vo štvrtok vo večerných hodinách . (18:00 – 21:00)

Každú zmenu časov a miest terénnej práce konzultujeme so samotnými klientmi, čím zefektívňujeme čas strávený v teréne.

Samotné výjazdy do terénu realizovali terénni sociálni pracovníci v roku 2008 spolu 189 krát. Počas tohto obdobia sa do projektu zaregistrovalo 79 nových klientov a spolu s tými, ktorí využívajú naše služby dlhodobejšie nás kontaktovali 2.424x. Klientom sme rozdali 67.577 ks sterilných striekačiek. Nižší výdaj oproti minulému roku bol spôsobený najmä krízovým režimom, ku ktorému muselo združenie pristúpiť pre nedostatok finančných prostriedkov.

Cieľovú skupinu projektu tvoria prevažne mladí ľudia vo veku od 16 rokov. Pomer mužov ku ženám je približne 9:1. V meste Sereď, kde existuje pouličná prostitúcia kontaktujeme ženy pracujúce v sexbiznise. Mnoho z nich užíva aj drogy. Najčastejšie užívanou drogou v Nitre je Subutex, v meste Sereď najmä heroín a pervitín.

Terénna sociálna práca sa počas roka vykonávala najmä prostredníctvom nášho úžitkového automobilu. Interiér vozidla je prispôsobený potrebám terénnej práce a sú v ňom nainštalované uzamykateľné skrinky a umývadlo. Priestory auta môžu využívať aj klienti pri ošetrovaní a poradenstve poskytovanom terénnymi sociálnymi pracovníkmi. Vďaka nemu sme schopní kontaktovať aj osoby pracujúce v sexbiznise na výpadovke mesta Sereď.

Hlavný projekt bol tento rok financovaný najmä z VÚC Nitra, Trnava a Protidrogového fondu.

STORMÍK

„Stormík“ je názov ďalšieho subprojektu a je zameraný na vydávanie rovnomenného časopisu z dielne organizácie výlučne pre klientov projektu v Nitre v Seredi a v Trnave. Pokusne sme ho začali vydávať v marci 2005 z vlastných prostriedkov. V roku 2007 bolo jeho vydávanie hradené z Nitrianskej komunitnej nadácie a Nadácie otvorenej spoločnosti – Open Society Foundation. Koordinátorkou projektu Stormík a zároveň jeho šéfredaktorkou je Zuzana Šťastná.

V roku 2008 sa vydalo priemerne 53 ks tohto „pouličného“ časopisu, počet vydaných časopisov stúpol po zavedení projektu Krok vpred v Trnave. Časopis je vydávaný ako mesačník. Počet strán 24-32 podľa potreby je pri formáte A6. Spolu sa vydalo za rok 2008 627 ks.

Obsahom jednotlivých čísel časopisu sú zaujímavosti najmä zo zdravotníctva a o jednotlivých preparátoch napr. na ošetrovanie poranení po vpichoch. Ďalej sa tu klienti môžu jednotlivo dočítať o vybraných psychiatrických alebo resocializačných zariadeniach. Priestor sa venuje aj drogám, ich účinkom, zaujímavostiam zo zahraničia a novinkám v tejto oblasti. Najväčším úspechom tohto projektu je aktívne zapojenie klientov do služieb im určeným. Príspevky od klientov sú pravidelne najpútavejšou časťou časopisu. Klienti prispievajú vo forme obrázkov alebo príbehov z osobných denníkov. Na všetky uverejnené príspevky často reagujú, čím sa vytvára priestor pre efektívnejšiu intervenciu zo strany terénnych pracovníkov.

CIRKUS

Medzi najnovšie projekty združenia patrí aj Nízkoprahový klub pre deti a mládež „CIRKUS“.

Sídlisko Klokočina v meste Nitra je klasickým panelovým sídliskom, ktoré má takmer 33 tisíc obyvateľov. Je to najväčšie sídlisko v meste Nitra, kde nie je veľa možností ako plnohodnotne tráviť voľný čas. Za zmienku tiež stojí, že na uvedenom sídlisku neexistujú žiadne formy alternatívneho spôsobu trávenia voľného času pre subkultúrne skupiny detí a mládeže, chýba skate-park, sprejeri sa realizujú na všetkých voľných plochách, ktoré sa objavia ako vhodný objekt ich činnosti.

Tieto podmienky na sídlisku sú dôvodom pre neorganizované trávenie voľného času, vytváranie subkultúrnych skupín detí a mládeže žijúcich v tejto lokalite a tiež vedú k vzniku sociálno-patologických foriem správania detí a mládeže. Vyššie uvedené dôvody, ako aj skúsenosti z terénnej sociálnej práce s deťmi a mládežou (projekt „Street for street“ 2006), nás doviedli k myšlienke otvoriť nízkoprahové zariadenie pre deti a mládež. Myšlienka sa stala realitou a 13.9.2007 sme otvorili Nízkoprahové zariadenie pre deti a mládež CIRKUS v Komunitnom centre na sídlisku Klokočina v Nitre.

Prínosom projektu je poskytovať deťom a mládeži bezpodmienečné prijatie v bezpečnom priestore. Otvorením nízkoprahového zariadenia sme klientom ponúkli bezpečnú alternatívu ulice. Prínosom bude ak sa doteraz nadviazané vzťahy s našimi klientmi prehĺbia natoľko, že si sami budú iniciovať aktivity a tým participovať na formovaní svojho voľného času.

Projekt je zameraný na primárnu prevenciu sociálno-patologických javov u detí a mládeže, ktorá sa realizuje v nízkoprahovom zariadení. Takéto zariadenie nekladie na klienta vysoké finančné, psychologické, časové, fyzické ani technické nároky a funguje na princípoch nízkoprahovosti, ktoré v sebe zahŕňajú niektoré prvky harm reduction. Nízkoprahové zariadenie (klub) pre deti a mládež je priestorom na nadviazanie kontaktu s cieľovou skupinou, pomocou voľno časových aktivít. Prostredníctvom pozitívnej skúsenosti, povzbudzovaním a oceňovaním vedú pracovníci nízkoprahového klubu klientov k samostatnosti a zodpovednosti.

Pracovníkmi klubu sú predovšetkým študenti pomáhajúcich profesií ako je sociálna práca, psychológia, pedagogika či sociológia, Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Prví záujemci o dobrovoľnícku prácu v nízkoprahovom zariadení pre deti a mládež ukončili školenie v júni 2006 v rámci projektu „Street for street“, ktoré bolo financované Protidrogovým fondom. V roku 2008 prebehlo druhé kolo školiacich blokov.

Vedomosti, ktoré pracovníci nízkoprahového zariadenia nadobudli počas výcviku, využívajú pri individuálnom poradenstve, krízovej intervencii, rozhovoroch s klientmi alebo pri výrobe letákov s preventívnym charakterom, ktoré sa budú distribuovať medzi klientov.

Priemerný počet klientov na jednu službu je 20, klub je otvorený 2x týždenne na 4 hodiny. Personálne je práca v klube zaistená koordinátorkou, pracovníkmi s deťmi a mládežou a externými odborníkmi.

Hlavné ciele projektu:

- poskytnúť deťom a mladým ľuďom bezpečný, akceptujúci a podporný priestor, ktorý im pomôže nadviazať plnohodnotné vzťahy, rozvíjať sociálne a životné zručnosti, a zároveň bude podnecovať ich tvorivosť a fantáziu,
- preventívne pôsobiť na deti a mládež, zabraňovať a obmedzovať sociálno-patologické javy páchané cieľovou skupinou alebo na nej,
- rozvíjať prácu medzi deťmi a mládežou nepriamo, prostredníctvom iniciatív, ktoré zapoja ich okolie, alebo priamo prostredníctvom práce s deťmi a ich okolím, a tým znižovať napätie medzi rôznymi marginálnymi skupinami v danej lokalite,
- umožniť mladým ľuďom vyjadriť a realizovať svoje potreby, obhajovanie ich záujmov,
- poskytovať rady, informácie, sprevádzanie, pomocou kontaktnej práce, krízovej intervencie a špeciálneho odborného poradenstva pomáhať mládeži riešiť krízové situácie,
- pomôcť k bezpečnosti v meste (vyplniť voľný čas detí a tým predchádzať pouličnému vandalizmu, agresivite).

Možnosti klubu, ktoré klienti môžu využívať:

- Klienti zariadenia majú možnosť dvakrát do týždňa prísť a vyplniť svoj voľný čas aktivitami a činnosťami, ktoré sú pre nich zmysluplné a zábavné zároveň.
- Klienti majú k dispozícii rôzne spoločenské hry, pri ktorých ich sprevádzajú pracovníci. Pri nich si klienti majú možnosť precvičiť sociálne zručnosti, tímovú spoluprácu či zdravú súťaživosť.

- V Komunitnom centre sa nachádza počítačová miestnosť, ktorá je pod dozorom pracovníka Centra komunitného rozvoja. Tu majú klienti možnosť vďaka novodobej technike porozumieť výdobytkom počítačovej vedy, získať zručnosti v oblasti počítačovej techniky, ktorú môžu využiť pri tvorbe domácich úloh do školy alebo neskôr v budúcom povolaní.
- V areáli KC je veľký dvor a tak majú klienti možnosť hrať rôzne hry práve vonku za pekného počasia. Zariadenie im dokáže poskytnúť športové náčinie – lopty / basketbal, futbal, volejbal../, rakety na bagbinton či stolný tenis.
- Klienti si môžu s pomocou pracovníka aj prichystať domáce úlohy na ďalší školský deň.
- Pre klientov je k dispozícií poradenská miestnosť, kde môžu individuálne riešiť svoje problémy, žiadosti s pracovníkom. Pracovníci vedia poskytnúť poradenstvo nielen klientom ale aj ich rodinným príslušníkom.
- Organizujeme aj rôzne nepravidelné aktivity a akcie: napr. Deň susedov, pri ktorom sa klienti oboznamujú so svojim „susedským okolím“ a pri príjemnom posedení pri hudbe realizujú svoje komunikačné schopnosti a iné sociálne zručnosti, zariadenie organizovalo aj Maškarný karneval pre svojich klientov s hudbou, občerstvením. súťažami a tancom.

V tomto roku sa začali prípravy na vstup nášho zariadenia do Asociácie nízkoprahových programov pre deti a mládež. Umiestnenie sa v predsedníctve asociácie predpokladáme na začiatok rok 2009.

Financovanie:

Nízkoprahové zariadenie bolo podporené finančným príspevkom z Nitrianskej komunitnej nadácie a Nadácie pre deti Slovenska / Hodina deťom /. V budúcnosti sa aj ďalej budeme uchádzať o finančné prostriedky z Konta Orange, z nadácie Intenda, Protidrogového fondu a Nitrianského samosprávneho kraja.

Testovanie

Projekt Testovanie skrytej populácie užívateľov drog bol celoslovenským projektom, do ktorého sa okrem našej organizácie zapojili aj OZ Prima, OZ Heuréka, OZ Risen.
Cieľom projektu bolo testovanie priamo v teréne na protilátky ochorení – hepatitíd typu „B“ a „C“, HIV infekcie a syfilisu, distribúcia klientov s možným vírusom do zdravotníckych zariadení a distribúcia informačných a vzdelávacích letákov.

Tento projekt trval v období od marca do októbra 2007 a cieľovou skupinou boli prevažne aktívni užívatelia drog a osoby pracujúce v sexbiznise v mestách Nitra, Sereď a Trnava. V roku 2008 sme pokračovali v projekte z vlastných zdrojov a testovali sme raz mesačne v každom meste.

Testovanie prebiehalo v nasledujúcich fázach: nakontaktovanie klienta, predtestové poradenstvo, testovanie, potestové poradenstvo, príp. sociálna asistencia do zariadenia.

Každý z pracovníkov, ktorí vykonávali testovanie boli na túto prácu špeciálne vyškolení a testovanie prebiehalo v interiéroch nášho služobného automobilu.

DO BUDÚCNA...

Našou víziou pre rok 2009 zriadiť kontaktné centrum pre užívateľov drog a osoby pracujúce v sex-biznise v meste Sereď. Taktiež zvažujeme možnosť vytvorenia chráneného bývania pre osoby pracujúce v sex-biznise v Bojničkách v okrese Prievidza.

Našou snahou bude v rámci projektu Nízkoprahové zariadenie pre deti a mládež CIRKUS otvoriť klub na min. tri dni do týždňa a začať aktívne pracovať v terénne s deťmi a mládežou, čím by sa presunuli stacionárne služby ešte bližšie ku klientom von – na ulicu.

Taktiež chceme otvoriť v blízkej budúcnosti nízkoprahový klub aj v meste Trnava.

Všetky služby a projekty chceme tak ako doteraz realizovať s maximálnym ohľadom na klientov a v súčinnosti s nimi.

V roku 2007 sme získali akreditáciu na výkon našej činnosti a stali sme sa jedinou organizáciou v Nitrianskom a Trnavskom kraji, ktorá vykonáva takéto služby.

V Nitre dňa 27.04.2009

Bc. Andrea Hugáňová
predsedníčka